

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Prvo zborovanje zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke.

(Dalje).

III. Pri Deželni zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani naj se osnuje mesto dosedanjega združnega inštruktorja zadrugi revizor, ki bo imel nalogo, obrtne zadruge in njih knjigovodstvo revidirati, ter biti pri tem obrtnim zadrugam in zvezam nižje vrste v pomoč s svojimi nasveti in dejanji. Takšnega združnega revizorja naj se imenuje tudi pri Zvezi obrtnih zadrug celjskega in mariborskega okrožja. V ta namen naj se podeli Deželni zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in Zvezi obrtnih zadrug celjskega in mariborskega okrožja izdatna subvencija.

IV. Deželna vlada za Slovenijo se naprosi, da povzroči izpremembo obrtnega reda v tem smislu, da se vpelje za obrtnike, ki izvršujejo rokodelsko ali koncesijonirano obrt in za njih rodbinske člane, ne oziraje se na dohodke ali pa na privatno imetje, splošna zavarovalna dolžnost za bolezen, ostarelost in invaliditeto na ta način, da osnuje v vsakem političnem okraju posebno obrtniško blagajno in zavarovalnico, katere člani so vsi obrtniki dotičnega okraja. V tem smislu naj se izpremeni § 115 b) in c) obrtnega reda.

G—i.

Na Pohorje, na zeleno!

"Moj dragi", rekel mi je prijatelj L., ko sem ga pred nekaj dnevi posetil v Mariboru ter mu omenil, da nameravam poleteti na Pohorje, ne svetujem ti iti, ker je na Pohorju bajne skrivati mnogo ubeglih vojakov, ki radi napadajo turiste in jih celo izropajo."

Šment, sem si mislil, če je pa to res, boš moral pa biti jako previden, da se ti nič ne zgodi!

Ker se ne vstrašim vsake malenkosti se napotim po običajni poti čez Habakuka na Bolfenk. Akoravno je to bilo soboto popoldan ter nisem hodil baš najhitreje, nisem srečal ni ene žive duše. Tudi nadalje do razglednega stolpa nisem videl nikogar, tako, da sem vže mislil, da se celi svet izogiba temu hribovju. Edino živo bitje, ki ga zagledam, bil je mlad pastirček s svoje čredo krav in ovac, ki je pač na prvi pogled spominjal na vojaka, kajti imel je na svoji glavi staro — vojaško kapo.

Ko tako naprej krevljan, me pač ošvrkne marsikaka veja in to po licu, a kaj si navadni zemljan iz take malenkosti stori? Pot je pač premalo iztrebljena in zato to neljubo božanje narave.

Ko tako prestopam in preskočim nekaj pot zapirajočih smrek in drugih ovir, prispem do

Deželna vlada za Slovenijo se pozivlja, da kakor hitro mogoče sestavi sporazumno z obrtnimi organizacijami tozadevna pravila, ki bodo odgovarjala sedanjemu času in vsem socialnim potrebam.

Država naj prispeva za ustanovitev z izdatno podporo, vodstvo teh blagajn naj pa prepusti obrtnikom samim.

V. Poverjeništvu za socialno skrb je začelo razpuščati bolniške blagajne za pomočnike in vajence ter ustanovljati poslovalnice ljubljanske bolniške blagajne. Mi obrtniki in naši pomočniki, združeni v obrtnih zadrugah in v obrtnih društvih ne pripoznamo nikake poslovalnice ljubljanske okrajne bolniške blagajne, ker se te ustanavljajo brez zaslusljanja naših močnih organizacij. Do končne ureditve socialnih vprašanj, pri katerih ureditvi morajo sodelovati tudi naše organizacije in katerih rešitev bomo obrtniki le tedaj priznali odpravo, ako bodo sklenili po zaslusljanju naših organizacij, od ljudstva izvoljenih zastopnikov vseh stanov. Do te rešitve socialnih vprašanj pa zahtevamo, da se pusti bolniško zavarovanje in z njim združeno poslovanje bolniških blagajn nedotakljivo in pusti blagajne nemoteno poslovati. Obrtniki nikakor nečemo, da bi se nam urinjevala volja in mnenje posameznikov. Obrtni zakon, ki je še v veljavi, nam dovoljuje ustanavljanje lastnih bolniških blagajn za pomočnike, vajence in samostojne mojstre. Zato pa ne pristavimo, da bi se na voljo posameznikov, brez navedbe razlogov in proti naši volji razpuščale

Sv. Arelia, kjer je bilo v Ruški koči prav veselo vrvenje. Po informacijah je Planinka domalo zasedena letoviščarjev, a vendar se še dobi nekaj solenatih, toda ne "mesečnih" sob. Seveda, kdor preje pride, dobi preje prostor.

Navzoča družba se je zabavala in si kratila čas po svoje. Nekateri so se posluževali dobrot planinske kuhinje, drugi kleti, a mladina se je ob vokih skoraj novega gramofona in še novodobnejših plošč kratila čas s plesom.

Tako je potekal večer prav lepo, osobito je postalo veselo, ko je došla še družba pevcev, ki so nas razveselili s krasno slovensko pesmijo. Ob 21. uri se nenadno odpro vrata, gostilničar se prikaže ter s svojim opominom "Gospoda, prosim, policijska ura" razžene vso veselo družbo k počitku. — Največ se jih je podalo v hišo miru — v Planinko, drugi pa v določene jim prostore. Seveda nam vsem še ni ugajalo spati, a hočeš, nočeš, moraš se pokoriti strogemu ukazu zastopnika moza postave.

V izborni postelji bi bil spal do poldneva, da me ni zbudilo radovedno soluce, ki mi je zasijalo naravnost v oči. Vstanem, grem pred kočo in sklenem, v očigled tako krasnega vremena, da se vrnem čez Šumik v Ruše. Rečeno, storjeno. Plačam svoj zaslužek, ki ni bil, z ozirom na težkoče, ki jih ima oskrbnik pri dovažanju jestvin iz doline na goro, v nikakem soglasju z visokimi cenami v dolini, se poslovim

registrirane bolniške blagajne in nam vrinile neke poslovalnice okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.

VI. Obrtni davek naj se pravično razdeli po dohodkih posameznega davkoplačevalca. Vsi davki naj se spoje v eno vrsto in ta naj se glasi "Obrtni davek."

VII. Uresniči naj se čim preje načrt, katerega je že avstrijska vlada v državnem zboru odobrila in potem sprejela tudi Narodna vlada za Slovenijo, da dobe v vojno poklicani ali po vojni gospodarsko oškodovani obrtniki brezobrestno posojilo določene višine pod poroštvom države in občinskih uprav.

VIII. Z ozirom na to, da se je med vojno na obrtnih nadaljevalnih šolah popolnoma ustavil pouk in je tako ostalo na stotine obrtnih vajencev brez teoretično-strokovnega pouka, se pozivljajo merodajni činitelji, da omogočijo strokovni pouk s prihodnjim šolskim letom na vseh obrtno-nadaljevalnih šolah. Podučujejo naj v posameznih strokah le za to stroko sposobni učitelji. Za one vajence, katerim se med vojno ni nudila teoretično-strokovna izobrazba, naj se ustanovijo posebni učni tečaji. Trgovska zbornica in občine naj podpirajo z izdatno subvencijo obrtno-nadaljevalne šole in strokovne tečaje.

Resolucija glede sestanka avtonomnih mest.

Zbor zaupnikov JDS se izreka z državno-gospodarsko-političnih razlogov za hujno

od prijaznega kraja — ter jo krenem čez Reber k slapu.

Vse mirno, in se zbori kak studenec, tam čuješ petje krilatev, a človeka nikjer, nikjer. Pot je lepa in romantična, osobito ako moraš plezati čez podrtje dreve in naraslo vodo potoka ali pa idilično bry pri ribniku. No, pa vendar dospem brez nesreče do Beigota, kjer se odpočijem in okrepčam.

Sklenem nadaljevati pot po rizi v Šumik in nadalje v Ruše. No nisem se dolgo, pa me doleti prva smola — riza je pretrgana in je poiskati markirano pot, kar ne dela ravno težave, a hoja po isti je na nekaterih krajih skoraj nerodna. Ako ima človek v sebi malo zonglarskega talenta pride mnogo lažje in hitreje naprej, drugače pa jo. Seveda ne smete misliti, da je mogoče celo plezati kakor na Triglav, kaj se, samo malo bolj pazljiv mora človek biti.

Pogled na Šumik je bil naravnost diven. Vsa struga je bila polna vode ter je hudila pestro sliko en ojašanih konj, ki se vadijo. Krenem pa naprej po rizi, v nadipe, da bode šlo vse gladko. Ta hoja spominja človeka na divote Vintgarja ter nudi skakalce, slapiče naravna vrata in tako dalje. Z eno besedo, ena slika se vrsti za drugo in očara oči. Vže sem prišel daleč v dolino, kar mi zmanjka nadaljega pota, a nisem ljudozopetnega, a

sklicanje kongresa avtonomnih mest cele kraljevine v svrhu medsebojnega spoznavanja, proučavanja in zbližanja skupnih interesov, ter prosi mestno občino ljubljansko kot glavno predstaviteljico glavnih mest občine Slovenije, naj nemudoma prične s predpripravami za sklicanje takega kongresa v poljubno mesto v kraljevini.

Razpravi program bi moral vsebovati vsa vprašanja, ki zadevajo mesta in njihove prebivalce, istočasno naj se ustanovi Zveza vseh avtonomnih mest.

Resolucija proti konfidentom

zahteva, da se vsi pod avstrijsko upravo kompromitirani javni činitelji iz vseh mest nemudoma odstranijo.

Resolucija proti korupciji.

Stranka JDS hoče z vsemi sredstvi voditi boj zoper korupcijo, ki se pokaže v katerekoli obliki v javni upravi. Pri tem odreja stranka tudi lastnim pristašem vsakršno zaščito.

Resolucija proti jesenski rekviziciji.

JDS protestira proti nameri ministra za prehrano, da bi se v jeseni zopet vpeljale rekvizicije kmetijskih pridelkov, ker bi taka uredba ne-le vzela producentu veselje do produkcije, marveč bi tudi bila v največjo škodo kupujočega ljudstva. Ministrstvo za prehrano se pozivlja, da posveča večjo paznost verižni kupčiji, ki je največja škodljivka točne in dobre prehrane v naši državi.

(Konec prih.)

sedaj je to še tem neprijetneje, ker se nahaja njen konec v sredini peneče se Lobnice. Ne preostaja drugo, kot zahajati zadnji prečni tram ter se tako preriniti do brega, ker pa je isti ravno na nasprotni strani markiranega pota, moram še preskočiti marsikako skalo in se nadalje zopet plezaje povspeti na drugi konec riže. Vse je šlo po sreči in skoraj sem bil na Smolniku, od koder sem jo ubral na kolodvor ter se odpeljal na svoj dom.

Kakor sem izprevidel, je Pohorje popoinoma čisto zlih duhov, vsled česar imam trdni namen posetiti Sv. Aneha dne 20. t. m. da ga počastim in na njegovem imendanju.

Ti pa, prijatelj L. ostani lepo doma, če te vže vsaka najmanjša pripovedka o nevarnih tolovajih tako razburi, da hočeš še drugim pokvariti užitek izleta na naše zeleno Pohorje. Če imaš pa celo strah pred pastirčki z vojaško kapo, no potem . . .

Gustav Strniša:

Viziji.

V noč kleše duh kip svojih sanj: pod dletom domišljije zvezde padajo visoke sanje se porajajo in duh ustvarja silen in močan.

Ko zarja zaplami — meč skozi mrak kip nočnih sanj uniči pred seboj — in solnčni soj sto dlet ognjenih lik ustvarja v zrak.

In gledam kip: Junak ponosen, mlad, a lev in volk mu trgata telo branitelj — zmaj čveteroglav nad njim samo pohotno zre, kot sam bi ga raztrgal rad.

Junak z očesom mrkim gleda v dan, Desnica drzno seka mu okrog. Nebo žari, sokoli letajo na plan, krog krožijo poslanci: »Kje si maščevanja bog?«

Že pada lev in volk že krvavi junak le z zmajem drzno se bori bori se silno, konca ni nikjer, jaz čakam — bo li zmagal zver?

Začasna ustava kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Člen 78.

Dalje.

Narodnemu predstavništvu pripada izključna pravica, vzdrževati v svoji sredi red po svojem predsedniku.

Nikaka oborožena sila se ne more postaviti v zgradbi Narodnega predstavništva in tudi ne v njenem dvorišču.

Nikdo ne sme priti oborožen v zgradbo Narodnega predstavništva brez znanja in odobrenja predsednikovega.

Člen 79.

Narodno predstavništvo stoji v neposrednem stiku samo z ministri.

Člen 80.

Člani Narodnega predstavništva dobijo iz državne blagajne potrebne stroške in dnevnice.

ŠESTI DEL.

Ministri.

Člen 81.

Vrhovno službo vrši ministrski svet, ki stoji neposredno pod kraljem.

Ministrski svet sestavljajo ministri in predsednik ministrskega sveta.

Predsednika ministrskega sveta in ministre postavlja kralj.

Ob nastopu polagajo ministri prisego, da bodo kralju zvesti in da se bodo vestno držali ustave in zakonov.

Člen 82.

Minister more biti samo državljan kraljestva.

Člen 83.

Noben član kraljevske hiše ne more biti minister.

Člen 84.

Ministri imajo pristop v Narodno predstavništvo, ki jih je dolžno poslušati, kadar to zahtevajo. Glasovati pa morejo v Narodnem predstavništvu ministri samo, če so istodobno tudi narodni poslanci.

Narodno predstavništvo ima pravico zahtevati, da so ministri prisotni v njegovih sejah.

Člen 85.

Ministri so odgovorni kralju in Narodnemu predstavništvu za svoja službena dejanja.

Pismene ali ustne kraljeve naredbe ne morejo v nikakem slučaju braniti ministrov ali drugih državnih uslužbencev zakonske odgovornosti.

Člen 86.

Kralj in Narodno predstavništvo imajo pravico obtožiti ministre:

1. za izdajo dežele in vladarja;
2. za oškodovanje ustave in ustavnih pravic državljanov;
3. za slučaj podkupljenja;
4. za oškodovanje države iz koristiljuba;
5. za oškodovanje zakona v slučajih, ki jih odreja zakon o ministrski odgovornosti.

Te obtožne pravice se zamore poslužiti kralj in Narodno predstavništvo tekom petih let, odkar se je dejanje zgodilo.

Člen 87.

Predlog, da se minister obtoži, se mora staviti pismeno, mora obsegati točke obtožbe in biti podpisan od najmanj 40 poslancev.

Da se ministra izroči sodnji, je potrebno dovoljenje dveh tretjin vseh navzočih članov Narodnega predstavništva.

Obtoženega in sodnji izročnega ministra sodi državno sodišče, sestavljeno iz članov državnega sveta in članov kasacijskega sodišča.

Člen 88.

Kralj ne more obsojenega ministra ne pomilostiti, ne prekiniti uvedene preiskave, razen če to predlaga Narodno predstavništvo. (Dalje prih.)

Političen pregled.

Ljubljansko vseučilišče. Beograd, 10. julija. Predlog za imenovanje vseučiliških profesorjev na ljubljanskem vseučilišču se nahaja pri ministru prosvete. Imenovanja se obelodanijo v najkrajšem času.

Narodno predstavništvo. Beograd, 9. julija. V narodnem predstavništvu je pred prehodom na dnevni red osem poslancev stavilo na ministra razna vprašanja manjše važnosti. V specialni debati so bili sprejeti vsi členi zakona o ljudskih šolah, na kar je sledila debata o vseučilišču v Ljubljani. Poročevalec Anton Sušnik (Jugoslovanski klub) je poudarjal pomen vseučilišča, ki bo ustvarilo skupno terminologijo in znanstveni jezik. Poslanec dr. Lončar (socialist) je grajal, da je v načrt sprejeta tudi bogoslovna fakulteta. Poslanec dr. Puc (demokrat) je naglašal, da so Slovenci v boju proti nemstvu zahtevali slovensko vseučilišče, med tem ko zahtevajo sedaj vseučilišče SHS s hrvaško-srbskim jezikom. Zakonski načrt je bil soglasno sprejet. Predsednik je zaključil sejo ob 8. zvečer; prihodnja bo jutri ob 9. dopoldne.

Seja finančnega odseka Narodnega predstavništva. Beograd, 9. julija. Finančni odsek je izvolil poslanca Jovana Jovanovića za predsednika. Včeraj popoldne je bila odsekova seja v finančnem ministstvu, na kateri se je razpravljalo o finančno-političnih vprašanjih, kakor tudi o proračunu za leto 1919-20, ki pride v razpravo v sedanjem zasedanju.

Delo naših ministrov v Parizu. Beograd, 10. julija. Službeno se priobčuje: Odposlanstvo kraljevske vlade SHS, ki so ga tvorili ministrski predsednik Stojan Protić in ministri: dr. Trumbić, Trifković, Marinković in dr. Kramer, je sprejel predsednik francoske republike Poincaré. Delegati so se razgovarjali s predsednikom republike o važnih vprašanjih, ki se tičejo jugoslovanske države. Odposlanstvo je posetilo tudi Balfoura, ki mu je bilo predstavljeno po ministru dr. Trumbiću. Balfour je poslušal z velikim interesom razne probleme, ki se tičejo Srbije in novega kraljestva. Odposlanstvo je posetilo tudi prvega angleškega delegata, na kar se je v torek vrnilo v Beograd.

Naša mornarica pod varstvom alijancev. Reka, 9. julija. Naša mornarica je vsa v reškem pristanišču in je bila doslej pod angleškim nadzorstvom. Ker pa odidejo te dni Angleži, bodo do definitivne odločitve izvrševali kontrolo amerikske oblasti na Reki. Na ladjah je naše moštvo in po en častnik alijancev.

Konkordat. Beograd, 10. julija. Minister dr. Alaupović je ukrenil vse potrebno, da se izdela nov konkordat. Osobito se posveča pažnja vprašanju glagolice.

Proslava zmage v Parizu. Pariz, 9. julija. Pri svečanostih, ki se prirede v proslavo zmage, se bo vršila tudi velika vojaška parada po tem le sporedu: Na čelu spreveda bo gardna godba, za katero bo jahal eskadron gardne konjenice; potem: maršal Foch, njegovo spremstvo; ameriška godba, ameriški generalni štab; bataljon ameriške vojske z zastavo; oddelek ameriške vojske z zastavo; oddelek ameriške mornarice; belgijske čete z zastavo; angleške čete, bataljon pehote z zastavo in oddelek pomorščakov; italijanske čete, srbske čete in čete drugih zavezniških držav, godba republikanske garde; maršal Petain s spremstvom, poveljujoči generali, godba njegove divizije, pariški poveljujoči general s svojim štabom, vse vojaške akademije z zastavami, razne delegacije, vojaštvo in razni dostojanstveniki. Zavezniškim oddelkom bo komandiral maršal Foch, okupacijski armadi iz Alzacije, Lorene, francoski brigadi v Italiji maršal Petain, orijentski armadi general Franchet d'Esperay, algerški armadi Nivelles, maroški armadi pa general Lyautey.

Italijani kršijo dogovore. LDU Arežin Brijeg, 8. julija. (DKU.) Dne 4. julija ob

14. uri je zavozil italijanski avtomobil pri Grabu 5 km čez demarkacijsko črto. Naš poročnik Svetozar Petrovič mu je z enim vojakom zapretil nadaljnjo pot. V avtomobilu je bil general, 5 častnikov, 2 podčastnika in šofer. Naš častnik jih je preiskal in pustil, da so se odpeljali nazaj. — Tako se drže Italijani mednarodnih dogovorov.

Dnevne novice.

Na Petrov dan je bila slovesna zahvalna maša v stolnici. Daroval jo je knezoškof dr. Napotnik ob številni asistenci. Obedve uradni klopi sta bili zasedeni. Tako magistrat z vlad. komisarjem g. dr. Pfeiferjem in glavarstvo z okr. glavarjem g. dr. Lainšičem na čelu kakor tudi drugi uradi s šolami vred so bili polnoštevilno zastopani. Pa tudi civilnega občinstva je bilo toliko, da je bila velika stolnica natlačena. Po maši je bil Te deum. A po Te deum-u je Devov zbor prekrasno zapel: Bože pravde.

God kralja. Na predvečer kraljevega godu je napravila tukajšna vojaška godba mirozov in obhod po mestu. Dasi je preje celo popoldne tik do mraka lilo kakor iz škafa, se je vseeno na Tegetthoffovej cesti zbrala mnogotisočglava množica, ki je čakala, da pride godba po Meljskej cesti. Okolo 20. uri so začeli pokati topovi in še predno je dospela godba, se je tudi nebo zvedrilo. Mesec je zvedavo ogledoval to pestro množico, kakor da se čudi, odkod toliko Slovan v mestu, ki je bilo še pred par meseci eno najzagrizenejših nemčurskih gnezd. Nekaj po 21. uri je po Meljski cesti prikorakala godba s par voji vojaštva v sprodnem redu; na čelu vojaštva častniki s potegnjenimi sabljami. Sprejati in ob strani vojaštva bakljonosci. Množica je vojaštvo sprejela z navdušenimi živijo- in Slava-klici kralju, prestolonasledniku Aleksandru in generalu Maistru. Ti klici cel čas obhoda niso ponehali. Sprovođ se je pomikal ob sviranju narodnih pesmi in koračnic skozi Hamerlingovo ulico na Bismarckovo cesto, odtod zavil mimo obmejnega poveljstva na Grajski trg; od tam po Kaiser- in Gospodski ulici na Stolni trg ter dalje na Koroško cesto. Ko je sprovođ dospel na Glavni trg, je množica že tako narastla, da je bil trg od Koroške ceste pa do Vetrinjske ulice natlačen poln. Donebesni Slava-klici so odmevali od zidovja, ki se je v stranske ulice kot bučanje morja. Od Glavnega trga je sprovođ vračal po Vetrinjski ulici na Tegetthoffovo cesto, kjer se je vojaštvo ločilo, a tudi ljudstvo se seveda bolj polagano razšlo. Sprovođ, ki se je izvršil v najlepšem redu in mu je prijazno svetil mesec je bil naravnost impozanten.

„Marburger Zeitung“ je priobčila pamflet, v katerem odgovarja na naš odgovor glede časnikarske nedostojnosti. Kar meni ta od milosti Wastiana, Orniga in Co. odvisni list o mariborskem slovenskem časopisu, je pač popolnoma vseeno. Nekaj pa moramo pibiti. Ta nemškonsacionalni list, ki je bil še pred petimi dnevi tudi na zunaj skozinskoz nemški avstrijski, hoče pod krinko jugoslovanskega lista v nemški obleki nastopati. Kdor pa natančno prečita list, bo takoj videl, kam pes tace moli. Toda to je stvar cenzure. Izgovarja se nadalje, da sedanji urednik ni odgovoren za pisavo lista pred štirimi leti. Mi poznamo toliko časnikarskega takta, da v to stvar urednika sploh ne vlačimo. Gre za list. In nepobitno dejstvo je, da je ravno „Marburger Zeitung“ spravila v Mariboru in okolici največ Slovencev 1914 v ječo. In zato zahteva slovenski narod zadoščenje in ga mora dobiti. Če to ne bo zadoščenje, bomo pričeli priobčevati razne izpiske iz „Marburger Zeitung“ iz leta 1914, 1915 in 1916. Naše žrtve, ki jih je mnogo že v grobu, kličejo po maščevanju.

Državnih zastav niti niso hoteli razobesiti včeraj različni tukajšnji trgovski in obrtni Johani zlasti iz Gospodske in Tegetthoffove ulice. Dobro bi bilo, če si bi oblast te strice pri punkto koncesije malo ogledala.

Konstatiramo, da »Marburger Zeitung« ni objavila niti vrstice o kraljevem godu.

Šoloobvezna mladina v tovarno. Članek, katerega ste priobčili pod gorinavedenim nadpisom v cenjenem Vašem listu z dne 8. julija 1919 napotil me je kot nadzornika podjetja Dervušek na Leitersbergu, da sem pregledal njegovo delavstvo tudi z ozirom na starot pojedincev ter sem ugotovil, da je bil Vaš dopisnik slabo podučen. Najmlajši delavec, mutasti sin drugega delavca je pred 6 meseci prestopil 14. leto svoje starosti. Otroci, katerih se res nekaj podi po tovarni, pa sploh niso nameščeni, marveč so otroci v tovarni zaposleni. V slučaju pa, da bi se klub tem mojim poizvedbam nahajal v tovarni kak šoloobvezni najeti delavec, prosim, da se mi to z imenom dotičnega naznani. Dr. Milan Gorišek, Sv. Lenart

Bivši mestni stražniki hodijo nekako sumljivo vsako jutro ob osmih okoli magistrata. Zdi se nam, kakor bi imeli tam morda tečaje ali kaj enakega. Slovenska javnost ne bo trpela, da bi se morda zopet sprejeli v službo ljudje, ki so prej vlačili in uničili naše slovenske ljudi. Nobenih kompromisov!

Otvorila se je redna avtomobilska zveza Celje—žensko zdravilišče, toplice Dobrna.

Profesorji in učitelji, ki želijo prostovoljno odslužiti sedaj v počitnicah 6 tedensko orožno vajo, naj se javijo pisмено ali ustmeno pri podpisani komandi do 15. t. m. da se zamorejo do 20. t. m. vpoklicati. Komanda dravske div. obl. (adjutantura) Ljubljana O. št. 6143.

Prekinjenje parlamenta. Beogradska »Epoča« javlja, da prekine v desetih dneh parlament svoje delo. Zasedanje se odgodi za daljši čas.

Nov slovenski list na Koroškem. V Velikovecu je pričel izhajati nov slovenski tednik »Korošec«.

Zborovanje jugoslovanskih akademikov, javljeno za mesec avgust v Splitu, je odgodeno za letoš zbog političnih razmer.

Umrli so: Josip Jurtela, učenec; Henrik Weiglein; Ivana Pešl; Edita Levart, hči pismo-noše.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Revolucija v Italiji.

Genf, 11. julija. Iz Lyona brzojavljajo, da je v Italiji v številnih krajih izbruhnla revolucija. Sicilija je eno samo ognjišče revolucije. Zahteva Francije, da se pojasnijo dogodki na Reki, je položaj še poostřila, ker so vsled nastopa francoske vlade tudi nacionalisti zelo ogorčeni.

Pri Trstu baje zasledili velike zaloge municije.

Dunaj, 11. julija 1919. »Neues Wiener Journal« poroča iz Lugana: »Secolo« javlja iz Trsta, da se je tam že več dni trdovratno širila vest, da so v vili Sergola skrite velike množine vojnega materiala. Oblasti so storile vse potrebno. Policijski agentje so preiskali sumljivo vilo. V resnici so našli v kletah velike množine vojnega materiala. Vratarja so aretirali ter zaplenili material, ki ga cenijo na približno dvajset milijonov lir. Postavili so ga oblastem na razpolaganje. Če gre za material bivše c. in k. armade, poročilo ne pove, vendar pa govore vsa znamenja za to. (Skoro gotovo je pa to italijanski material)

Ogrska sovjetska republika prosi Rusijo za denarno podporo.

St. Germain, 11. julija. »Petit Parisien« poroča iz Štokholma: V Moskvi se nahajajoča delegacija ogrskega sovjeta se pogaja o zvezi sovjetskih republik in prosi za sedaj od Rusije finančno podporo. Lenin je izjavil, da ne more dati Ogrski denarja, vendar pa jo hoče podpirati z velikimi zneski v francoskih in angleških bankovcih.

Slabe finance Italije.

Rim, 11. julija 1919. (Agenzia Stefani.) Finančni minister je izjavil v zbornici, da so v finančnem letu 1918-19 znašali faktični izdatki 32 650.000.000, faktični dohodki pa 8 461.000.000 lir. Nedostatek bodo pokrili s posojili in z zakladnimi sredstvi.

Žid Bela Kun proti Židom.

Moravska Ostrova, 11. julija. (Poljska brz. ag.) Po naročilu ljudskega komisarja za notranje zadeve je izvršila budimpeštanska policija ponoči po ulicah, kjer stanujejo predvsem Židje, racijo. Pri tem so jih mnogo aretirali. Pri preiskavi so jim odvzeli dragocenosti in denar. Aretirance, katerih število znaša okoli 5000, bodo po naročilu vlade izgnali iz Budimpešte.

Vojni stroški Amerike.

St. Germain, 11. julija. Amerikanski finančni tajnik sporoča, da znašajo ameriški vojni stroški 32.427.000 dolarjev.

Zlati zaklad Avstro-Ogrske banke.

Leipzig, 11. julija. »Leipziger Neueste Nachrichten« poročajo: Neposredno pred poskusom načrta na Dunaju je hotel prepeljati državni tajnik za finance dr. Schumpeter zlati zaklad Avstro-ogrške banke v Inomost. Faktično je bil zaklad že zahodni železnici naložen. Državni tajnik dr. Bauer je preprečil, da se zaklad ni odpeljal. Pri tem je grozil dr. Bauer, da da aretirati ravnatelja Avstro-ogrške banke. Nato so nazaj odpeljali zaklad. Dr. Bauer je tudi preprečil, da dunajske banke niso svojih depozitov odpeljale v Inomost, Gradec in Linc.

Pocestni boji v Italiji.

St. Germain, 11. julija 1919. »Populaire« poroča: U Palermo se nadaljuje stavka. 500 oseb so aretirali. V Gerdalu in Follonica so ustanovili delavske sovjete. V Bresciji je bil pri spopadih na trgu eden mrtev in mnogo ranjenih. V Rimu je splošna stavka. Okoli glavne pošte, kjer stavkajo telegrafisti, so nastavljene strojnice. Pri trumnem vpadu so vojaki streljali. Dva sta bila mrtva in trideset ranjenih. Delavska zbornica zahteva, naj začne zopet delati. Delavska komisija izdeluje novo tarifo za živila. Vse trgovine so zaprte, razven nekaterih v katerih prodajajo vino in olje za polovično ceno. Časopisi ne izhajajo. O plenitvah in spopadih poročajo iz Catonie, Reggio di Calabria, Bari. Tudi iz Tarenta poročajo, da so tam čete v zrak streljale in da so rabili strojnice. Več častnikov in vojakov je ranjenih.

MALA OZNANILA.

Hrano mesečno iščem. Ponudbe pod »Častnik« na upravo lista. 2—2

Inštruktorja za 2 fanta, stara 10 in 12 let, se išče. Naslov pove uprava. 2—2

Hiša v Mariboru, blizu Glavnega trga, se proda za 75.000 K. 800 K je vključenega dolga. Informacije daje uprava lista. 2—1

Omara za led je po nizki ceni na prodaj. A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ulica 17. 2—1

Pridno učenko sprejme strojna pletarna Valburga O man, Šolska ulica št. 4. Preskrba v hiši. 7—1

Hišnika,

ki lahko dobi obenem zaslužek kot pisarniški sluga, sprejemem. Povprašati je pri dr. Franjo Lipoldu, odvetniku v Mariboru, Freihaus ulica 2 ali v stanovanju Park cesta 18-11.

Preselitev trdke pohištva Ernest Zelenka
iz Gosp. ul. 25, v Šolsko ul. 5

podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, proseč, da bi mu dosedanj, kakor novi naročevalci nadalje izkazali opravičeno, dolgoletno zaupanje ter ga počastili z novimi naročili. — Vedno velika zaloga pohištva, sobnih okraskov, tapet itd. 3—1

Ernest Zelenka,
trdka pohištva, tapelnik, dekorater in zapriseženi strokovnjak-veščak.
samo Šolska ulica 5.

Naznanilo.

Zadruga brivcev v Mariboru naznanja cenj. občinstvu v Mariboru in okolici, da bodo brivnice od 20. julija t. l. naprej ponedeljak zaprte.

Zadruga brivcev v Mariboru.

Anton Kurzmann

načelnik.

Ovratniki in zapestniki

se čistijo v Tegetthoffovi ulici št. 6.

Žensko zdravilišče

Toplice Dobrna pri Celju

MAJ—OKTOBER.

3—1

Krojaška mojstra

Kelc & Lešnik

Maribor, Stolna ulica 5

naznanjata, da otvorita 14. julija 1919 trgovino moških in ženskih oblek, ter uniform in krojaško obrt.

2—1

Prof. Anton Marić

bode te dni začel s podučevanjem srbohrvatskega, francoskega in italijanskega jezika. Kdor želi objektivati te kurze, naj se javi v Erzherzog Eugenstrasse št. 6/II, vrata G., da se vpiše kot učenec. Vpisovanje je od 15.—17. ure.

Resna ženitna ponudba!

Čevljarški mojster, 29 let star, z dobro upeljanim obrtom, razume tudi poljsko delo, se želi oženiti z gospodično od 18—26 let, ki ima nekaj premoženja, ali pa priženiti na posestvo. Ponudbe pod »200« na upravo.

3—1

Mariborska

specijalna

delavnica za popravila ur

F. Kneser i drug

Gradska ulica št. 5.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najimenitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Za naše invalide!

Soboto dne 12. do 18. julija:

Henica Porten! Henica Porten!

Na poskušnji

Veseloigra v 4 dejanjih.

V glavni ulogi: Henica Porten.

Idila z Blatnega jezera.

Po naravi.

Albert kot zobozdravnik

Šaloigra.

Agitirajte za naš list!

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno: KONCERT prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.

(Za tremi ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kisló mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.

Restavracija „Križev dvor“.

V nedeljo,
13. julija:

Velik koncert

s plesom in drugimi ljudskimi zabavami.

Začetek ob 15. (3.) Konec ob 21. (9.) Vstopn. K 1.50